

Слепцов О. С.,

доктор архітектури, професор, завідувач кафедри,

Івашко Ю. В.,

доктор архітектури, професор,

Ушаков Г. Н.,

кандидат архітектури, доцент,

Яковенко М. К.

аспірант,

Кафедра Основ архітектури та архітектурного проектування,

Київський національний університет будівництва і архітектури

DOI: 10.32347/2519-8661.2019-20.193396

Архітектура включає в себе всю культуру епохи;

в архітектурі проявляється дух часу.

Ле Корбюзьє

КАФЕДРИ ОСНОВ АРХІТЕКТУРИ ТА АРХІТЕКТУРНОГО ПРОЕКТУВАННЯ 55 РОКІВ: ЕВОЛЮЦІЯ, ОСОБИСТОСТІ, НАДБАННЯ, СЬОГОДЕННЯ

Анотація. У статті досліджується історичний розвиток та організаційно-методична система діяльності кафедри Основ архітектури та архітектурного проектування КНУБА під керівництвом професора О.С.Слепцова. Виявлено ефективну взаємодію основних складових діяльності: навчальне середовище, залучення досвідчених фахівців, співпраця з профільними організаціями, участь у реальних проектах і конкурсах, видавнича діяльність, індивідуальний науковий, практичний та художній розвиток викладачів. Узагальнено значення кафедри у структурі архітектурного факультету КНУБА та результати оновленої комплексної діяльності, що послідовно впроваджує протягом дев'яти років керівник кафедри професор О.С.Слепцов. Ці методичні висновки можуть бути корисними при плануванні діяльності різними організаційними підрозділами архітектурної освіти та науки.

Постановка проблеми: постала необхідність узагальнити і описати для подальшого використання організаційно-методичні досягнення кафедри на протязі 55 років безперервного розвитку і творчих експериментів при навчанні студентів-архітекторів.

Мета: виявлення найбільш ефективних методичних впроваджень при навчанні студентів-архітекторів на кафедрі Основ архітектури та архітектурного проектування КНУБА з 1964 року по теперішній час.

Описується історія формування кафедри з 1964 року у загальному процесі розвитку архітектурного факультету КНУБА. Узагальнюються досягнення та внесок у систему архітектурного навчання завідувачів кафедри на протязі цього часу. Обґрунтовуються наступні інновації, які були впроваджені завідувачем кафедри професором О.С.Слепцовим: розширено спеціалізації, і тепер їх дві: «Архітектура будівель і споруд: Реконструкція та реставрація архітектурних об'єктів, сакральна архітектура» та «Архітектура будівель і споруд: Інноваційна архітектура»; сформовано велику бібліотеку з видань співробітників кафедри – науково-методичних монографій, посібників і підручників; впроваджується методика комплексної реконструкції історичного середовища із залученням студентів: проведення обмірної практики, проектної практики та дипломного проектування, виконуючи реальні завдання всередині таких територій: Державний історико-культурний заповідник м.Дубно; історичний центр м. Кременець, Національний заповідник «Софія Київська» та інших. Особливе значення в масштабах країни має спеціалізована підготовка у сфері загальної реконструкції та реставрації з особливим акцентом на сакральній архітектурі, оскільки це розроблено та впроваджено вперше в Україні.

Ключові слова: архітектурне проектування, архітектурне навчання, методика архітектурної освіти, сакральна архітектура, реконструкція, реставрація.

Кафедра Основ архітектури та архітектурного проектування пройшла унікальний шлях розвитку, її історія нерозривно пов'язана з яскравими постатями видатних викладачів, теоретиків та практиків архітектури, які стояли біля витоків формування української архітектурної школи і самобутнього наукового осередку. В усі часи діяльність кафедри була тісно пов'язана з діяльністю найпотужніших проектних установ – Київпроект, КиївЗНДІЕП, ДПРОМІСТО, НДІТІАМ та інших, а разом вони були справжньою кузницею молодих фахівців.

Особливе значення для однієї з найбільших та найстаріших на факультеті – кафедри Основ архітектури та архітектурного проектування, так і для архітектурного факультету та Київського національного університету будівництва і архітектури має знаменна дата – 1930 рік. Саме з цієї дати закладено спадкоємний зв'язок професійного досвіду попередників – видатних майстрів архітектури і тими, хто прийшов їм на зміну і кому довелось створювати нові засади архітектури, і основна роль в цьому процесі спадкоємності і подальшого розвитку належала кафедрі Архітектурного проектування. В результаті поділу цієї кафедри у 1964 році сформувалась як окремий науковий підрозділ кафедра Інтер'єру, меблів та обладнання будинків.

Після схвалення Вищою радою народного господарства (ВРНГ) рішення про створення низки галузевих інститутів на базі факультетів, що існували у ВНЗ політехнічного типу, бере свій початок формування архітектурної школи КНУБА,

з моменту утворення у 1930 році на базі відділення фабрично-заводського і комунального будівництва Київського політехнічного інституту і архітектурного факультету Київського художнього інституту, Київського будівельного інституту (з 1939 року – Київський інженерно-будівельний інститут; з 1993 року – Київський державний технічний університет будівництва і архітектури; з 1999 року – Київський національний університет будівництва і архітектури).

Ми не випадково сказали на початку, що історія кафедри – це історія видатних особистостей: вони збагачували кафедру, а кафедра ставала уособленням і вираженням їх методик викладання і наукових пошуків, відкриттів і експериментів. Розмаїтість особистостей зумовлювала і зміни назви кафедри, що об'єктивно відображало розмаїття діяльності: від кафедри Інтер'єру, меблів та обладнання будинків до кафедри Основ архітектури (з 1972 року), та до кафедри Основ архітектури та архітектурного проектування (з 1990 року). Методичні основи закладали ще під час діяльності загальної кафедри Архітектурного проектування у 1950-ті роки видатні завідувачі: Микола Павлович Северов, Яків Аронович Штейнберг, Микола Олександрович Гусєв. Згодом їхню справу після переформування факультету у 1964 році вже у оновленому складі кафедри продовжували також авторитетні завідувачі: Олег Олександрович Свєшніков та Віктор Володимирович Савченко. Цей період, починаючи з 1960-х років, становлення наукової школи архітектурного факультету, формування самобутніх та яскравих наукових осередків пов'язаний на кафедрі з іменами Олександра Яковича Хорхота і Анатолія Яковича Косенко.

Основні періоди становлення кафедри виявлені за етапами очолення посади завідуючих кафедри, оскільки саме вони – видатні архітектори-практики та професори-випускники КІБІ-КНУБА, впливали на становлення і розвиток кафедри та архітектурної школи КНУБА в цілому.

З початку діяльності факультету працює кафедра Архітектурного проектування будівель і споруд (початкова назва – Архітектурного проектування). У різний час до поділу, кафедру очолювали: професор В.М.Риков (1930 – 1931), професор О.М. Вербицький (1932 – 1933), кандидат архітектури, доцент П.Г.Юрченко (1933 – 1949), професор Я.А. Штейнберг (1949 – 1950, 1952 – 1956), професор М.П. Северов (1950 – 1951), професор М.О. Гусєв (1957 – 1975).

Архітектор Валеріан Микитович Риков закінчив Тамбовське реальне училище, у 1902 р. – архітектурний відділ Петербурзької академії мистецтв (з відзнакою, клас професора Л.М. Бенуа). Професор викладав в КІБІ до 1941 року, з 1904 р. до 1910 р. він – викладач Київського політехнічного інституту, був співорганізатором і професором Архітектурного інституту (1918 – 1923), викладачем Київського художнього інституту (1920-ті рр.) і там же завідував кафедрою Архітектурного проектування (1934 – 1941), був членом Асоціації революційного мистецтва України (АРМУ). Серед учнів майстра –

Я.А.Штейнберг, В.М. Онащенко, С.А. Грабовський. Основні роботи в Києві: Народна аудиторія, вул. Бульварно-Кудрявська, 26 (1902), тепер «Гіпроцивільпромбуд»; був серед авторів Державного банку, вул. Інститутська (1902 – 1905); прибуткові будинки в Києві: вул. Антоновича, 64 (1910); вул. Саксаганського, 68/21 (1911); вул. Інститутська, 27/6 (1912); Михайлівський пров., 9 (1914); вул. Івана Франка, 17 (1914-1917); Особняк Т.Апштейна вул. Спаська, 12 (1912); Будинок Маріїнської громади Червоного Хреста вул. Саксаганського, 75 (1913), нині Клінічний інститут ім. М.Стражеска); Будівля Печерського іподрому вул. Омеляновича-Павленка, 9 (1915 – 1916); будівля кінофабрики (1927 – 1930), тепер Кіностудія художніх фільмів імені Олександра Довженка; кінотеатр «Жовтень» (1930).

Автор споруд-пам'ятників української архітектури, інженер, живописець та архітектор Олександр Матвійович Вербицький закінчив Петербурзький інститут цивільних інженерів у 1898 р. Він – провідний викладач КІБІ (1930 – 1950), дійсний член Академії архітектури УРСР (з 1945 р.). В 1909 – 1910 роках – викладач громадянської архітектури на Вищих технічних курсах професора Пермінова в Києві; один з ініціаторів створення Українського (Київського) архітектурного інституту (1918 р.), професор (1919 р.). Протягом 40 років викладав на архітектурному факультеті КХІ (1919 – 1924, 1950 – 1958). Серед його учнів архітектори: М.Г.Гречина, А.В.Добровольський, В.Г.Заболотний, Й.Ю.Каракіс, І.І.Малозьомов, Є.О. Маринченко, М.В. Холостенко. Працював у стилях: класицизм, модерн, раціональний модерн з елементами конструктивізму та необароко. Основні роботи: вокзали в містах Ковель (1907), Сарни (поч. ХХ ст.), Київ (1929 – 1932), перлина української архітектури першої пол. ХХ ст. – барокова тріумфальна брама до барокового міста); Міські залізничні каси в Києві (1910 – 1912); житлові прибуткові будинки в Києві (поч. ХХ ст.); цукрозавод на ст. Верхнячка (1909 – 1910); гімназія в Ковелі; будинки-комуни для села.

Архітектор і архітектурний критик, кандидат архітектури Петро Григорович Юрченко у 1928 році закінчив Київський інститут мистецтв (на даний час НАОМА). Викладав у Києві в Художньому інституті (1928 – 1941) і в КІБІ. Автор фундаментальних праць: «Народне житло України» (1941), «Дерев'яне зодчество України» (1949), «Дерев'яна архітектура України» (1970), «Нариси історії архітектури Української РСР» (1957, том 1), «Історія українського мистецтва» (томи 3 і 5, 1968), «Українське народне мистецтво» (том 3, 1962). Серед основних проектів: Будинок Уряду УРСР (1927) у Харкові; станція «Курськ» (1932) у Москві; надбудова ротонди на Аскольдовій могилі (1935); будинок Кооперації в м. Харків (в співавторстві з Й.Ю.Каракісом та В.Г.Заболотним).

Вчений, педагог і професор, член-кореспондент Академії архітектури УРСР, архітектор Яків Аронович Штейнберг у 1917 році закінчив художнє училище при Академії мистецтв. Закінчив Київський художній інститут (1925,

клас В. Рикова). У 1929 – 1933 рр. – викладач Харківського художнього інституту, з 1934 року – КІБІ. Виховав понад 40 кандидатів архітектури, серед яких: В. І. Єжов, З.В. Мойсеєнко, Г.М. Лаврик, В.В. Чепелик, В.П. Уреньов, В.Г. Криштоп, Л.Г. Бачинська та інші відомі архітектори і педагоги. Автор будівель у Донецьку: Гірничий інститут (1928); Вугільно-технічний інститут (1930); в Харкові: особняк секретаря ЦК С.В. Косіора; цукровий завод на станції Веселий Поділ (1929 – 1930); капітальна перебудова будинку Земства в ЦК КП(б)У на площі Дзержинського (1932); у Гаграх: санаторій «Україна» (1932); літній кінотеатр (1956); закритий плавальний басейн (1957 – 1958).

Педагог, дослідник в галузі давньогрецької архітектури, почесний член Академії будівництва та архітектури СРСР (з 1939 року), дійсний член Академії будівництва та архітектури УРСР (1948 – 1955; 1952 – 1954 – віце-президент), архітектор Микола Павлович Северов – випускник Інституту цивільних інженерів імператора Миколи I у Санкт-Петербурзі. Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора. Педагогічну роботу розпочав у 1922 році на архітектурному факультеті Тбіліської академії мистецтв. Професор з 1922 року, в 1945 – 1948 роках – декан. У 1948 – 1956 роках – професор КІБІ та КХІ. Автор важливих для грузинської архітектури праць: «Пути развития грузинской архитектуры», 1936; «Мцхета», 1946; «Кумурдо и Никорцминда», 1947 (у співавторстві з Г.М.Чубінашвілі); «Памятники грузинского зодчества», 1947. Серед реалізованих об'єктів: міст ім. Челюскінців у Тбілісі (1935, з К.Заврієвим, Н. Словінським); будинок відпочинку Ради Міністрів Грузинської РСР в Гаграх (1935); будинок відпочинку в Бетані (1936); кінотеатр «Руставелі» в Тбілісі (1938); стоквартирний будинок на Площі Героїв у Тбілісі (спільно з М.Калашниковим, 1936 – 1938). Брав участь у післявоєнній забудові та реконструкції міста Києва.

Кандидат архітектури (1952), професор (1978), Заслужений архітектор УРСР (1980), член САУ (1943) Микола Олександрович Гусєв закінчив КІБІ в 1939 році (викладач: О. Вербицький); лауреат премії Ленінського комсомолу. Серед реалізованих об'єктів, роботи, присвячені альма-матер: спортивно-оздоровчий табір, с. П'ятихатки, Київська обл. (1960 – 1965), учбово-лабораторний (1965) та учбово-спортивний (1968) корпуси КІБІ; меморіал студентам інженерно-будівельного інституту, які загинули під час Другої світової війни (1985; Київ) та інші об'єкти в м.Києві: готель Міністерства освіти і науки на вул. Володимирська (1975); меморіальний комплекс воїнам Радянської армії на Солом'янському кладовищі (1975); житловий будинок на Чоколівському бульварі, № 10 (1975).

Саме за часів очолення кафедри Архітектурного проектування М.О.Гусєва в 1964 році відбувся поділ. Новоутворену кафедру очолив до 1969 року Олег Олександрович Свешніков. Тоді, окрім поглибленого студіювання нового напрямку спеціалізації, педагоги кафедри долучались до викладання базових дисциплін – читали лекційні курси з типології житла (А.Я. Косенко),

проектування житлових будинків (Я.А. Штейнберг), введення в спеціальність (К.Г. Демура), з історії мистецтва та архітектури (Г.М. Синиця, згодом Ю.Ф.Ларкін). Активно велась наукова робота, захищались кандидатські дисертації. Прикметним було функціонування при кафедрі лабораторії експериментального проектування, в якій проходили апробацію, розроблялись та впроваджувались в практичне проектування наукові та методичні здобутки кафедри.

З вересня по жовтень 1969 року виконуючим обов'язки завідуючого кафедрою був Дзугаєв Володимир Андрійович.

Наступним кафедрю очолив випускник КІБІ 1950 року, архітектор і художник (майстер акварельного живопису) Віктор Володимирович Савченко. За його керівництва кафедра змінила назву (з 1972 року – кафедра Основ архітектури) і була реорганізована. Віктор Володимирович – дійсний член Української академії архітектури (1992), Академії наук вищої школи (1994), член Національної спілки архітекторів України (1953), був заступником голови Спілки архітекторів УРСР упродовж 1974 – 1979 рр., Заслужений архітектор УРСР (1985), доктор архітектури (1983), професор (1984), завідувач кафедри Рисунка і живопису (1990 – 1996), у 1986 – 1989 – завідувач кафедри Архітектурного проектування, керівник навчально-творчої майстерні архітектурного проектування Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури. Був керівником творчої архітектурної майстерні «Віктор Савченко» НСАУ (з 1991). Основні роботи: проект Триумфальної арки до 300-річчя Возз'єднання України з Росією у Києві разом з В. Єжовим, В. Зарецьким, В. Скугарєвим, керівник В. Заболотний (1954); житловий будинок на 56 квартир по вул. Московській, 3, у Києві (1953); житловий будинок по вул. Бориса Грінченка, 8, у Києві (1954); Київський приміський вокзал та підземний вестибюль станції метро «Вокзальна» у Києві разом з архітекторами Є.Катоніним, В. Єжовим, В. Скугарєвим (1955); санаторій «Жовтень» на 750 місць у Конча-Заспі (1974, ГАП); готелі «Чорне море» в Одесі (1977) та «Мир» у Харкові (1977 – 1979) разом з архітекторами С. Миргородським, І. Івановим та ін.; школа на 964 учня у Краматорську (1961) та ін. Члени кафедри (Г.І.Корнільєва, К.Г. Демура, В.В. Чепелик – голова методкомісії) активно працювали в методкомісії факультету. В лабораторії тоді працювали Л.А.Добровольський, О.В. Заварова, І.Й. Лошаков. На кафедрі успішно діяла аспірантура. У 1982 році кафедра разом з факультетським загальним заселила новий корпус факультету, до будівництва і проектування якого долучились члени колективу кафедри.

Після Віктора Володимировича Савченка, півтора року, з 1986 по 1987рр., виконуючим обов'язки завідуючого кафедрою був Добровольський Леонід Анатолійович.

Особливе значення в історії кафедри Основ архітектури та архітектурного проектування відіграє той період, коли її, починаючи з 1987 року, очолював випускник КІБІ 1949 року Валентин Іванович Єжов. Відтоді назва кафедри знов була уточнена – Основ архітектури та архітектурного проектування.

В.І.Єжов – унікальна особистість, Народний архітектор України (1999), головний архітектор КиївЗНДІЕП, почесний доктор НДІТІАМ, директор провідного науково-дослідного інституту КиївНДІТІ (пізніше НДІТІАМ) (1976 – 1981), головний архітектор Києва (1981 – 1987), доктор архітектури (1983), професор (1990), дійсний член Академії будівництва України, почесний член Міжнародної академії архітектури, член Президії Національної спілки архітекторів України, лауреат Премії Ради Міністрів СРСР (1989), Державної премії України в галузі архітектури (2000) та інших премій. Ціле місто б утворилось зі споруджених за його проектами будівель, а видані книжки В.І.Єжова й зараз слугують посібниками для фахівців. Його нагороди: ордени «Знак Пошани» (1981), «За заслуги» III ступеня (2004), Почесна грамота Верховної Ради УРСР (1987); Медалі «За трудову доблесть» (1971), «В пам'ять 1500-річчя Києва» (1982), «Ветеран праці» (1984).

З 1991 року – керівник "Творчої архітектурної майстерні "Єжов". Під керівництвом та за авторською участю Валентина Івановича розроблено понад 260 проектів, за якими побудовано більше 80 будівель та комплексів різноманітного функціонального призначення в Києві, Дніпродзержинську, Севастополі, Бердянську, Феодосії, Євпаторії, Прип'яті та ін. містах України. Серед основних проектів – забудова Севастополя (житлові та громадські споруди, 1950 – 1954); станції метро «Вокзальна» (1960) та «Дзержинська» (нині «Либідська», 1984), палаци культури у Києві: авіазаводу ім. О. Антонова (1971) і Київського радіозаводу ім. С. Корольова (1984), житлові райони Комсомольський (1974), Троєщина-Вигурівщина (1, 2, 3-й мікрорайони, 1984), Теремки-1 (1985), Будинок торгівлі на Львівській площі, № 8 (1982), житловий будинок по вул. Січневого повстання (нині І. Мазепи), № 10 у Києві, реконструкція Національного музею історії Києва (1995); житловий масив у Ялті (АР Крим, 1994) та ін.

Академічні традиції, які було збережено протягом радянського періоду, було включено до навчання за нової доби. Адже Валентин Іванович проходив аспірантуру в Академії архітектури УРСР, де продовжував працювати з провідними майстрами того часу: В.Г.Заболотним, О.В.Власовим, О.М.Вербицьким, П.Ф.Альошиним, А.В.Добровольським, Є.І.Катоніним, В.Д.Єлізаровим. У 1992 році В.І.Єжов, Д.Н.Яблонський та В.Г.Штолько були ініціаторами відродження Української академії архітектури, де Валентин Іванович став віце-президентом.

Протягом непростих 1990-х, під керівництвом В.І.Єжова на кафедрі працюють яскраві особистості, особливе місце серед яких займає непересічна

особистість професора Віктора Васильовича Чепелика. В цей період змінюється вектор діяльності кафедри з практичного навчання на проектування в умовах комплексної реконструкції історичної забудови, інтеграцію сучасного об'єкту, відновлення пам'ятки архітектури.

В період очолення Валентина Івановича кафедра стала чи не найфундаментальнішою на факультеті. Мова йде про ґрунтовні спецкурси: “Історія і теорія інтер'єру”, “Опоряджувальні матеріали”, “Меблі та обладнання в інтер'єрі”, “Психологія сприйняття архітектури”, “Основи типологічного аналізу: історія і теорія реконструкції та реставрації”, “Містобудівні аспекти реконструкції”, “Реконструкція і нове будівництво в історичному середовищі (житлові та громадські будинки) та інші курси, що викладались на старших курсах групам, закріпленим за кафедрою. Також кафедра утримувала за собою викладання основних лекційних курсів профілізації архітектурної освіти: “Теорія архітектурної композиції” (у 1964 – 1999 роках – В.В. Чепелик), “Введення в спеціальність” (у 60-х роках – В.В. Чепелик, пізніше – професор О.Я. Хорхот, згодом доцент О.В. Щербаков), “Основи архітектурного проектування” (від 1987 року – професор В.І. Соченко), “Історія архітектури”: “Архітектура Давнього світу” (Р.Ш. Урманов); “Історія архітектури Середньовіччя та Нового часу” (з 1987 року професор В.В. Чепелик, від 1999 р. – проф. В.І. Тимофієнко; пізніше ці історичні курси поглиблює та веде далі доцент О.О.Горбик); “Сучасна вітчизняна (радянська) архітектура” (від 1958 року – професор В.В. Чепелик, з 1987 року – професор В.І. Єжов, пізніше продовжує доцент Т.М.Ладан); “Сучасна світова архітектура” (з 1987 року – професор В.В. Чепелик), “Історія мистецтв” (доцент Н.С. Гассанова), “Історія містобудування” (Л.Г.Бачинська), “Історія української архітектури” (курс введений за ініціативи В.В. Чепелика у 1988 році, читаний ним сумісно з доцентом В.О. Заболотним, з 1990 року – самостійно, пізніше – Ю.В.Івашко), “Історія російської архітектури” (С.Б. Зиміна, проф. В.І.Тимофієнко), “Історія архітектури країн Азії, Африки і Латинської Америки” (з 1986 року – професор В.І. Соченко); з 1998 року за ініціативи професора В.В. Чепелика на потоці введено учбовий практикум “Регіональна архітектура” (з 1999 року читав професор В.І.Соченко). Завідувачем кафедри В.І. Єжовим у 2000 р. разом з викладачами кафедри та студентами була реалізована тематика дипломного проектування з реконструкції бровки дніпровських схилів м. Києва, що підсилило практичний аспект підготовки студентів. Одним з основоположних принципів кафедри була активна пошукова, наукова робота. Ці вектори розвитку були продовжені наступним керівництвом кафедри.

Завідувач послідовно реалізовував ідею підготовки, на основі аспірантури, групи перспективних науковців, які, навчаючись у професорів викладанню, органічно стануть їхніми послідовниками, і ці закладені Валентином Івановичем традиції були дбайливо збережені його послідовником, в повному сенсі цього

слова, на посаді керівника кафедри – професором Олегом Семеновичем Слепцовим, який в минулому під проводом В.І.Єжова став доктором архітектури, а потім науковим соратником. Їхня спільна книга наприкінці 1990-х років стала зразком ґрунтовних науково-навчальних монографій (В.І.Єжов, О.С.Слепцов, Е.В.Гусева. Архитектурно-конструктивные системы гражданских зданий. 1998).

О.С.Слепцов очолив кафедру при трагічних обставинах, коли несподівано в 2010 році пішов з життя його Вчитель і Наставник Валентин Іванович Єжов. На нового завідувача було покладено складну місію – зберегти те, що становило основу кафедри, її творчий, науковий, викладацький потенціал, те, що було закладено поколіннями його попередників, і водночас розвивати діяльність кафедри в часі, в нових економічних і політичних умовах, коли складнощі у сфері політики, економіки, архітектури і будівництва поєднались з системним оновленням та початком непростої інтеграції до європейського простору освіти і науки. І, як раніше, у складні та вирішальні дев'яності роки, знову треба було зберегти відтворення знань і підготовку нових викладачів і науковців.

Продовжилась традиція, що кафедру очолювали вже знакові фігури, які досягли широкого визнання у фаховому середовищі і якістю створених будівель, і громадськими справами, і науковою діяльністю; мали вплив на архітектурні процеси та вплив магнітний: здатність "притягувати" до спільної діяльності визначних фахівців.

Кажуть, що тільки справжня творча особистість може, як Данко, запалити вогнем творчості інших і повести за собою. Завідувач професор Олег Семенович Слепцов – випускник КІБІ 1980 року, Народний архітектор України (2019), доктор архітектури (1999), професор (2002), творчий керівник Науково-проектного архітектурного бюро "ЛІЦЕНЗіАРХ", лауреат Державної премії України в галузі архітектури (2000), член Національної спілки архітекторів України, дійсний член Української академії архітектури, іноземний член Російської академії архітектури і будівельних наук, професор та член-кореспондент Міжнародної академії архітектури. Олег Семенович нагороджений багатьма орденами і медалями Української православної церкви. Він автор багатьох містобудівних комплексів, будівель і споруд в Україні і закордоном. Про масштаб практичної діяльності свідчить авторство біля 350 архітектурних проектів, серед яких 100 – православні храми та комплекси, у 60 містах і населених пунктах України, у Об'єднаних Арабських Еміратах (Дубай), у Португалії (о. Мадейра), у Туреччині (Анкара), у Китаї (Харбін). Науково-публіцистична діяльність: біля 150 наукових робіт, серед яких 16 – це монографії, підручники та навчальні посібники; 9 кандидатів архітектури і один доктор архітектури під безпосереднім керівництвом професора захистили дисертації. Продовжують розробляти наукові теми 3 докторанти та 17 аспірантів. Ще численні впровадження експериментальних архітектурно-конструктивних

систем, 8 патентів України, 54 авторських свідоцтв СРСР та України. Основні роботи: архітектурно-конструктивні системи для будівництва житлово-громадських споруд в Тернополі (1992), Кіровограді (1994), Черкасах (1995); містобудівні комплекси житлово-громадських споруд в Києві (2003 – 2005), Тернополі (1993 – 1995), Черкасах (1995), Кіровограді (1994), Дубаї (ОАЕ) (2005, 2006); вищі та середні учбові заклади в Києві (1995 – 2006), Тернополі (1995), Кременчузі (2001), Житомирі (1992); торговельні комплекси та ринки в Києві (2002 – 2006), Запоріжжі (2000), Тернополі (2000 – 2006); готелі та комерційно-офісні комплекси в Києві (2003 – 2006), Тернополі (2002, 2003), Кам'янець-Подільському (2004), Дубаї (ОАЕ) (2005); посольства та резиденції в Києві (2001 – 2006), Донецьку (2002 – 2005), Одесі (2006), Київській області (2002 – 2006), Львівській області (2003), о.Мадейра (Португалія) (2004), Полтаві (2006), Туреччині (2019); сакральні споруди та комплекси у Києві (1996 – 2019), Тернополі (1994), Славутичі (1996 – 2012), Тальному (1999 – 2012), Миколаєві (2000), Чернігові (1999 – 2002), Черкасах (1996, 2012), Полтаві (2011), Чигирині (2005), Донецьку (2005), Новоархангельську (1999 – 2009), Маньковці (2009 – 2011), Василькові (2012), Боярці (2012), с. Бузова (2005 – 2009), с. Пісчана (2010), с. Витачів (2008 – 2012), с. Петровське (2012), с. Рогожна (2012), с. Княжичі (2012), с. Мала Ольшанка (2012), Почаїв (2010), с. Березова Рудка (2009 – 2012), с. Микільське (2012), с. Шукайвода (2010 – 2012), с. Леськи (2010 – 2012), с. Водяне (2010 – 2012), Чуднові (2012), с. Деймановка (2017 – 2019), с. Зеленьки (2018, 2019), с. Олександрівка (2018, 2019), Миронівці (2018, 2019) та в інших містах і населених пунктах.

Широта інтересів творчої діяльності Олега Семеновича – особлива риса та різнобарвне джерело натхнення. Це синтез музичної і художньої сфер. Він справою доводить, що художні образи можуть переходити з картини у гобелен, з гобелену у пісню, з мелодії якої – у будівлю, піднесену серед неба.

О.С.Слепцов разом зі збереженням традицій відповідно до нових реалій життя удосконалив вектор розвитку очолюваної ним кафедри в бік творчих експериментів і впроваджень, на перетині теорії і практики, науки і мистецтва; поєднання різноманітних можливостей для утворення нових можливостей, оскільки він впевнений, що творча співпраця фахівців різного спрямування взаємно збагачує та дає комплексний ефект навчального процесу, де формується різнобічна особистість сучасного архітектора.

Відтак, нині приділяється значна увага вдосконаленню практичної роботи з архітектурного проектування під час виконання учбових проектних завдань та дипломних проектів, сприяння результативності наукової та методичної роботи кафедри: публікації наукових монографій та методичних робіт членів кафедри. Реорганізація навчальних програм з вивчення історичних фахових дисциплін призводить до розширення вивчення вітчизняної архітектури та мистецтв. Так з

2010 р. на факультеті вводиться лекційний курс – "Історія української архітектури та мистецтв ХХ – початку ХХІ ст." (доцент Т.М.Ладан); значно розширюється вивчення сучасної зарубіжної архітектури другої половини ХХ – початку ХХІ ст. у складі історичного курсу "Історія архітектури і містобудування: Історія світової архітектури: Частина VIII – Історія світової архітектури (сер. 80-х рр. ХХ ст. – поч. ХХІ ст.)" (доцент Г.Н.Ушаков). Члени кафедри входять до багатьох спеціалізованих рад з захисту кандидатських і докторських дисертацій, методичної комісії архітектурного факультету. Для підсилення роботи кафедри до неї також були запрошені і наразі викладають видатні архітектори-практики Ю.І.Серьогін, Я.Я.Віг, відомий письменник та архітектор-публіцист Б.Л.Єрофалов.

Наочними є кафедральні принципи традиційності, що відображено в організації культурно-просвітницьких заходів з вшанування пам'яті видатних викладачів кафедри, створенні наукових монографій у вигляді видань, що несуть концентрований досвід у майбутнє, проведення лекцій-екскурсій на прикладах авторської архітектурної діяльності викладачів; принцип колаборації, який визначається у програмі міжнародного науково-методичного співробітництва з архітектурним факультетом Харбінського політехнічного університету (м. Харбін, КНР), у співробітництві з науково-проектним архітектурним бюро "ЛЩЕНЗіАРХ", де викладачі кафедри систематично проходять підвищення кваліфікації, студенти проходять учбову практику, приймаючи участь у реальному проектуванні; у залученні студентів при проведенні обмірної та проектної практик та дипломного проектування, виконуючи реальні завдання у різних містах України.

В 2017 році за ініціативи завідуючого кафедри О.С. Слєпцова було оновлено і розширено спеціалізації кафедри, і сьогодні кафедра має 2 спеціалізації: «Архітектура будівель і споруд: Реконструкція та реставрація архітектурних об'єктів, сакральна архітектура» та «Архітектура будівель і споруд: Інноваційна архітектура». Олег Семенович розпочав вперше в Україні впровадження в учбовий процес спеціалізовану підготовку по сакральній архітектурі: читає курс лекцій: "Сакральна архітектура" та видав у 2014 році підручник "Архітектурне проектування і реконструкція православних храмів". Розроблено нові навчальні програми і відповідні дисципліни. Особливе значення в масштабах країни має спеціалізована підготовка у сфері загальної реконструкції та реставрації з особливим акцентом на сакральній архітектурі, оскільки це розроблено та впроваджено вперше в Україні.

Розвиток кафедри триває в трьох напрямках: підвищення якості навчального процесу, формування методичної бази та забезпечення спадкоємності традицій і досягнень, індивідуальний розвиток: наукова, практична та художня реалізація викладачів. Наведені групи мають комплексний взаємний

вплив. Складові першої групи безпосередньо підвищують якість навчального процесу. Складові групи з формування методичної бази та забезпечення спадкоємності надають наочні методичні матеріали для здійснення навчального процесу та для індивідуального розвитку викладачів. А група складових індивідуального розвитку посилює різнобічні можливості викладачів та їхню відповідність до динаміки сучасних вимог. Також складові з першої групи взаємно сприяють розвитку можливостей та кваліфікації викладачів: співпраця із залученими фахівцями, організаціями, участь у реальних проектах і конкурсах.

Якісний склад кафедри очолюють висококваліфіковані фахівці в галузі будівництва і архітектури (інформацію подано про період 2010 – 2019):

Почесні звання та Державні премії викладачів кафедри	
Народні архітектори України	
1998	Валентин Григорович Штолько, Президент Української Академії архітектури;
2019	Олег Семенович Слепцов
Заслужені архітектори України	
1995	Янош Яношевич Віг
2008	Юрій Іванович Серьогін
Заслужений діяч науки і техніки	
1999	Віктор Іванович Соченко
Лауреат Державної премії УРСР в галузі науки і техніки	
1983	Валентин Григорович Штолько
Лауреат Державної премії УРСР ім. Т.Г. Шевченка в галузі літератури, мистецтва і архітектури	
1984	Валентин Григорович Штолько
Лауреат премії Ради Міністрів СРСР	
1978	Павло Павлович Безродний
Лауреати Державних премій України в галузі архітектури	
1995	Янош Яношевич Віг
2000	Олег Семенович Слепцов

2000, 2006	Юрій Іванович Серьогін
2004	Віктор Іванович Соченко
2006	Борис Леонідович Єрофалов
2007	Валентин Григорович Штолько
Дійсні члени Української Академії архітектури	
Валентин Григорович Штолько	
Олег Семенович Слепцов	
Янош Яношевич Віг	
Борис Леонідович Єрофалов	
Члени-кореспонденти Української Академії архітектури	
Юрій Іванович Серьогін	
Віктор Іванович Соченко	
Людмила Георгіївна Бачинська	
Члени та члени-кореспонденти Міжнародної Академії архітектури	
Валентин Григорович Штолько	
Олег Семенович Слепцов	

Таким чином, видатні науковці та досвідчені архітектори-практики виховують професійний хист студентів та здійснюють підготовку молодих викладачів безпосередньо під час занять з фахової підготовки та при виконанні конкурсних і реальних проектів. 6 викладачів мають кваліфікаційні сертифікати архітекторів: проф. О.С.Слепцов, проф. В.Г.Штолько, проф. Ю.І.Серьогін, проф. Я.Я.Віг, доц. А.Л.Вишинський, доц. П.Т.Бадаянц.

На кафедрі працювали станом на 2017 – 2019 рр. 35 викладачів, з них 5 професорів за званням, докторів архітектури; 1 професор за званням, кандидат архітектури; 2 професори, доценти за званням, кандидати архітектури; 3 професори; 10 доцентів за званням, кандидатів архітектури; 3 доценти, кандидати архітектури; 5 доцентів; 2 асистенти, кандидати архітектури; 1 старший викладач; 4 асистенти; а також 4 інженери.

Навчальне середовище.

Із залученням власних коштів, безпосередньо членами кафедри було виконано суттєве оновлення інтер'єрів, меблів та обладнання кафедри:

Кабінет-лабораторія №122, що потребував ремонту та повернення до активного використання, капітально відремонтовано, обладнано сучасними інженерними системами, медіа-засобами та багатофункціональними меблями відповідно до дизайн-проекту, розробленому на кафедрі. Тепер ця універсальна

навчально-експозиційна аудиторія працює постійно та з максимальною ефективністю і зручністю. Нещодавно в ній обладнано експозицію видань викладачів кафедри для безпосереднього ознайомлення студентів. Також власним коштом обладнано два робочі місця сучасними комп'ютерами у приміщеннях кафедри.

Хол кафедри обладнано інформаційними планшетами. Зміст планшетів розкриває історію, сьогодення та напрямки діяльності колективу. Доповнюють цей зміст: візуальний ряд сучасної світової архітектури та проект розвитку і реконструкції КНУБА. Здійснюється поетапний дизайн та благоустрій цього холу.

Аудиторію кафедри №102 було організовано, як великий навчальний та експозиційний простір для проведення занять та різноманітних заходів: оновлено опорядження, меблі, створено експозиційну систему, що дозволяє надійно демонструвати методичні зразки проектів у прозорих стендах та легко змінювати виставку. Особливістю є те, що в даному просторі створено спеціалізацію аудиторії саме для курсового проектування першого курсу з наочною методикою навчання. У 2019 році в цій аудиторії було встановлено на стінах великі наочні зразки – капітелі класичних архітектурних ордерів для демонстрації цих форм студентам першого курсу.

Розроблено проект реконструкції аудиторії № 317 та її інтер'єру, рекреації перед нею. Розпочато реалізацію проекту.

Заплановано переобладнання та підвищення функціональності зонуваних аудиторій та допоміжних приміщень кафедри.

Видавнича діяльність.

Створення наукових монографій у вигляді видань, що несуть концентрований досвід у майбутнє – це традиція кафедри, що має справу з фундаментальними дисциплінами та дослідженнями. Видання книжки, що містить авторський погляд та стиль – це завжди найбільш відповідальна та наочна форма представлення наукової, методичної та творчої роботи. Протягом десятиліть сформовано бібліотеку з видань співробітників кафедри. Осягнути поглядом, ознайомитись та збагнути обсяг цієї бібліотеки можна у кафедральній аудиторії 122 архітектурного корпусу КНУБА, де постійно представлені ці твори. Експозиція оновлюється щорічно кількома вагомими книжками: підручники, посібники, монографії. Основні видання за період дев'яти останніх років невпинно продовжують серію "Наукові дослідження кафедри Основ архітектури та архітектурного проектування КНУБА". А у ядрі цієї серії книжки керівника кафедри професора О.С.Слепцова: серія "Наука-Практика-Творчість" (персональний науково-дослідний, проектно-будівельний і мистецький досвід архітектора) [2, 4, 5, 6, 7].

Зокрема було видано:

Монографії		
№ п/п	Автори	Інформація по виданню
1	О.С. Слепцов.	Архітектура цивільних будівель. Індустріалізація, 2010.
2	О.С. Слепцов	Храмы украинской православной церкви, 2010.
3	О.С. Слепцов	Архитектура православного храма: От замысла к воплощению, 2012
4	О.А. Пламеницька	Castrum Camenecensis. Фортеця Кам'янець (пізньоантичний – ранньомодерний час), 2012.
5	О.В. Кащенко, О.С. Слепцов, П.П. Безродный и др.	Слово о Мастере, 2012.
6	Г.В. Шевцова	В краю маяков и храмов, 2012.
7	О.С.Слепцов	Концепція реконструкції Київського національного університету будівництва і архітектури, 2013.
8	Б.Л. Єрофалов	Олег Слепцов. Архітектор / Упорядник Б.Л. Єрофалов, 2013.
9	В.І.Соченко	Церква Богородиці Десятинна в Києві, 2014.
10	Івашко Ю.В., Шуань Лі	Модерн Западной Европы, Украины и Китая: пути трансформации и имплементации, 2015.
11	О.С.Слепцов	Монографія, видана у м. Оксфорд, Англія: My Oxford travel-learning diary. The Trip From Kyiv To Oxford And Beyond (англ. мовою), 2015.
12	О.О.Горбик	Історія світової середньовічної архітектури. Частина I, 2015.
13	М.І. Орленко, Ю.В. Івашко, Шуань Лі; Под ред. Н.М.Демина	Реинкарнация северного национального романтизма. Исследование и опыт реставрации объектов, 2016.

14	О.С.Слепцов, М.К.Кумейко	Клара Демура: архітектор-педагог, 2016.
15	О.С.Слепцов	ЛИЦЕНЗИАРХ: 25 лет созидания, 2017.
16	О.О. Горбик	Всесвітня історія архітектури в тезах і зображеннях (пам'ятниковознавчий довідник): Частина 1. Архітектура первісної доби та традиційна архітектура. Архітектура давнього світу. Архітектура античності та раннього християнства, 2017.
17	О.С.Слепцов	Монографія, видана у м. Салоніки, Греція: Orthodox Church Architecture: From Concept to Implementation, (англ. мовою), 2018.
18	Ю.І. Серёгин	Проекты, концепции, замыслы / Под ред. Б.Л.Ерофалова, 2018.
19	В.І. Соченко, Т.М. Кірдо, М.М. Дьомін, О.В. Кащенко	Віктор Іванович Соченко: Ілюстрований бібліографічний покажчик: архітектура, охорона пам'яток, дизайн, живопис, графіка, 2018
20	О.С.Слепцов	Монографія, видана у м. Стамбул, Туреччина: Orthodox Churches Architecture: From Concept to Implementation, (англ. мовою), 2019
21	Г.В. Шевцова	Генеза української дерев'яної церкви: світовий контекст і унікальність, 2019
22	М.М. Дьомін, Ю.В. Івашко, Куїдер Резга	Мечеті Алжиру: Архітектурні та урбаністичні аспекти, 2019
23	О.С. Слепцов, Т.І. Антошук	Віктор Чепелик: Архітектор-Дослідник-Педагог, 2019

Підручники		
№ п/п	Автори	Інформація по виданню
1	О.С.Слепцов	Архітектурне проектування і реконструкція православних храмів, 2014.

2	С.Б.Зиміна	Історія російської архітектури, 2014.
3	С.В.Сьомка	Ергономіка та ергодизайн. 2017.
4	С.В.Сьомка.	Дизайн інтер'єру, меблів та обладнання. 2018.
5	О.С.Слепцов	Реконструкція громадських будівель і комплексів. 2018.

Навчальні посібники

№ п/п	Автори	Інформація по виданню
1	О.С. Слепцов	Архітектура сучасної школи: Гімназія новітніх біотехнологій. Монографія і навчальний посібник, 2011.
2	С.О. Ніканоров	Архітектура водно-туристичних комплексів, 2012.
3, 4, 5	Н.Ю. Житкова, С.Б. Зиміна.	Композиція: навчальний посібник, 2012 – 1 видання, 2 видання; 2013 – 3 видання.
6	Н.Ю.Житкова, С.Б.Зиміна	Композиція: Навчальний посібник англ. мовою Composition: Tutorial, 2013.
7	С.В.Сьомка.	Біоніка в дизайні середовища, 2016.
8	С.В. Сьомка.	Композиція: теорія і методика пропорціонування: Ч.1, 2016.
9	С.В. Сьомка	Проектування навчальних закладів, 2016.
10	Л.Г.Бачинська	Архітектура житла України середини ХХ – ХХІ століть (історико-аналітичний нарис), 2016. – 292 с.
11	С.В.Сьомка	Біоніка в дизайні середовища. 2017.
12	С.Б.Зиміна	Стилі інтер'єру. 2018.

Також більше 40 методичних рекомендацій.

На кафедрі у 2013 році засновано та здійснюється регулярний випуск збірника наукових праць «Архітектурний вісник КНУБА». Відповідальний редактор: ректор КНУБА проф. П.М.Куліков, заступник відповідального редактора: проф. О.С.Слепцов, відповідальний секретар: доц. С.О.Ніканоров. [3].

Основні напрями наукових досліджень кафедри:

- загальна історія і теорія архітектури та містобудування;
- основи архітектурного проектування;
- сакральна архітектура;
- інноваційна архітектура;
- методика наукових досліджень в галузі реконструкції будівель і споруд;
- типологія житлових і громадських будівель;
- проблеми реконструкції житлових і громадських будівель в історичній забудові;
- архітектурна спадщина України, інших країн, реставрація пам'яток архітектури;
- новітні архітектурно-конструктивні системи;
- основи архітектури інтер'єру;
- історія світового та вітчизняного мистецтва;
- тенденції розвитку світової архітектури.

Відповідно до тематичного плану університету, основною комплексною тематикою кафедральних науково-дослідних робіт є: «Теорія та історія архітектури, типологія, дизайн інтер'єру, реконструкція і реставрація цивільних будівель». Керівник: д.арх., проф. О.С.Слепцов. Мета роботи: розвиток системи теоретичних знань у сфері архітектури, удосконалення фахового навчання архітекторів та методичне забезпечення архітектурного проектування на практиці.

Протягом 2010 – 2019 років було захищено три докторські дисертації, і 18 кандидатських дисертацій.

Докторські дисертації		
1	2013	Г.В. Шевцова. "Генеза української дерев'яної церкви (витоки, принципи архітектурного формотворення, світовий контекст)". 18.00.01. Науковий консультант: проф. М.М. Дьомін.
2	2013	Ю.В. Івашко. "Основи стилеутворення модерну в архітектурі України (кінець XIX – початок XX століття)". 18.00.01. Наукові консультанти: проф. В.І.Єжов, проф. М.М.Дьомін.
3	2015	Ю.В. Третяк. "Типологічні основи формування архітектурного середовища пенітенціарних комплексів". 18.00.02. Науковий консультант: проф. О.С.Слепцов.

Кандидатські дисертації		
1	2011	І.С. Ревський. "Методичні основи регенерації та реконструкції класицистичних площ. (На прикладі міст Центральної та Південної України)". 18.00.01. Науковий керівник: проф. В.І.Єжов.
2	2011	Башар Аттавна. "Принципи архітектурно-планувальної організації торгово-розважальних комплексів". 18.00.02. Науковий керівник: проф. В.В.Куцевич.
3	2012	С.С. Кельба. "Архітектурно-планувальна організація в'їзних комплексів крупних та крупніших міст України". 18.00.02. Науковий керівник: проф. О.С.Слепцов.
4	2013	О.І. Єжова. "Архітектурно-планувальна організація підземних автостоянок в структурі житлових будинків". 18.00.02. Науковий керівник: проф. О.С.Слепцов.
5	2013	А.О. Бородін. "Функціонально-планувальна організація банківських установ масового типу". 18.00.02. Науковий керівник: проф. В.І.Соченко.
6	2013	Н.Ю. Мержієвська. "Архітектурно-планувальна реорганізація готелю 4-5 зірок в історичних будівлях центру міста (На прикладі міста Одеси)». 18.00.02. Наукові керівники: проф. В.І.Єжов, проф. О.С.Слепцов.
7	2013	Н.Ю. Меженна. "Архітектурно-художня організація фасадів нових будинків в історичній забудові міст України". 18.00.02. Наукові керівники: проф. В.І.Єжов, проф. С.Б.Зиміна.
8	2013	О.Ф.Ященко. "Принципи стильового розвитку архітектури православних храмів Чернігівщини (XIX – початок ХХ ст.)". 18.00.01. Науковий керівник: доц. С.Б.Зиміна.
9	2015	Г.О. Горіна. "Архітектурно-планувальні принципи організації іподромних комплексів". 18.00.01. Науковий керівник: доц. О.О.Горбик.
10	2016	І.Р. Новосад. "Принципи реконструкції типових житлових будинків (1970 – 1980 років)". 18.00.02. Науковий керівник: проф. Л.Г.Бачинська.
11	2016	Ю.О. Горова. "Архітектурно-планувальна організація музейно-виставкових авіаційних комплексів". 18.00.02. Науковий керівник: проф. О.С.Слепцов.

12	2017	Лі Шуань. "Трансформація архітектури стилю модерн в Китаї (поч. ХХ ст.)". 18.00.01. Науковий керівник: проф. Ю.В.Івашко.
13	2017	Н.Г. Семироз. "Принципи архітектурно-планувальної організації гелікортів". 18.00.02. Науковий керівник: проф. О.С.Слепцов.
14	2018	Захеді Шахаб. "Еволюція архітектури мечетей Ірану (VII – XVIIIст.)". 18.00.01. Науковий керівник: проф. Ю.В.Івашко.
15	2018	Т.І. Антошук. "Еволюція семантичних ознак архітектурних форм українського романтизму (кінця ХІХ – початку ХХ століття)". 18.00.01. Науковий керівник: проф. О.С.Слепцов.
16	2018	К.Т. Голубчак. "Архітектурно-планувальна організація духовно-реколекційних центрів Української Греко-Католицької Церкви". 18.00.02. Науковий керівник: проф. О.С.Слепцов.
17	2019	Н.В. Козлова. "Принципи архітектурної організації фасадів багатоповерхових житлових будинків з врахуванням візуальної екології". 18.00.02. Науковий керівник: проф. Л.Г.Бачинська.
18	2019	Резга Куідер. "Національна ідентичність і зовнішні впливи в архітектурі мечетей Алжиру (ХІ ст. – 1830 рр.)". 18.00.01. Науковий керівник: проф. Ю.В.Івашко.

Щорічно дипломні роботи студентів кафедри отримують нагороди на огляд-конкурсі дипломних проектів випускників архітектурних та художніх спеціальностей ВНЗ України. Студенти кафедри постійно приймають участь та отримують нагороди у міжнародних та вітчизняних архітектурних конкурсах.

У 2017 році на кафедрі була розпочата програма міжнародного науково-методичного співробітництва з архітектурним факультетом Харбінського політехнічного університету (м. Харбін, КНР). Навесні 2017 року професор О.С.Слепцов відвідав цей заклад і розпочав програму співробітництва. За спогадами Олега Семеновича, лекції були побудовані незвично: щоб відійти від звичного шаблону академічної професорської лекції і одразу занурити слухачів в пісенний, мистецький і архітектурний світ. В аудиторії звучала мелодія «Києве мій», на стінах висіли гобелени, а розповідь була про нову архітектуру України, яка твориться вже сьогодні. Лекцію слухали і студенти, і викладачі, а згодом відбулась півторагодинна прес-конференція, де китайські науковці задавали

питання про Україну і висловлювали свої власні враження від побаченого. А влітку 2018 року проф. О.С.Слепцов, проф. Ю.І.Серьогін та доц. С.О.Ніканоров на запрошення закордонних колег вилетіли у Харбін для проведення лекційних курсів для викладачів про методику фахового навчання на кафедрі та види проектних завдань, а також для участі у архітектурному конкурсі по реконструкції Харбінського університету. Ця міжнародна співпраця плідно продовжується.

Під керівництвом проф. В.І.Соченка, доц. А.В.Щербакова та ас. М.В.Сіверс студенти кафедри отримали 2-ге місце в конкурсі на розробку «Містобудівної концепції ревалоризації заповідної території історичної частини стародавнього Києва та сучасної музеєфікації автентичних залишків першого кам'яного монументального храму Київської Русі – Десятинної церкви» (квітень 2011 р.).

Викладачі кафедри (Т.М.Ладан, Г.Н.Ушаков та ін.) разом зі студентами приймали участь у організації на архітектурному факультеті КНУБА заходів по європейському проекту «Рим-Москва-Київ: Збереження міської спадщини» протягом 2011 та 2012 рр.

Під керівництвом проф. О.С.Слепцова, проф.В.І.Соченка та доц.О.В.Щербакова студенти кафедри отримали перше місце у конкурсі «Реконструкція вул. Михайлівської у м. Житомирі» 14.11.2014 на замовлення Житомирської міської ради спільно з Житомирською обласною організацією Національної спілки архітекторів України. Робота прийнята для впровадження.

Студенти шостого курсу під керівництвом професорів О.С.Слепцова, О.А.Пламєницької, С.Б.Зиміної та доцентів О.В.Щербакова і С.О.Ніканорова на звернення керівництва Державного історико-культурного заповідника в м.Дубно, адміністрації м.Дубно та Рівненської області, виконали дипломний проект по регенерації історичного середовища заповідника та були нагороджені грамотами (2014). Протягом подальших років в Дубно продовжувалась активна діяльність кафедри: навчальні практики, курсове та дипломне проектування. Особливо яскравими та перспективними до впровадження є дипломні роботи 2018 року, які опубліковані у підручнику професора О.С.Слепцова "Реконструкція громадських будівель і комплексів" [7].

Студенти шостого курсу під керівництвом професорів О.С.Слепцова, О.А.Пламєницької, С.Б.Зиміної та доцентів О.В.Щербакова і С.О.Ніканорова на звернення керівництва Рівненського національного університету водного господарства та природокористування, адміністрації Рівненської області та Спілки архітекторів м.Рівне, виконали дипломний проект по реконструкції комплексу будівель університету та були нагороджені грамотами (2014).

Студенти-дипломники шостого курсу прийняли участь у всеукраїнському конкурсі зі своїми дипломними проектами: 10.02.2015 – 12.09.2015 – ARCHIVISION-2015: Розвиток території шляхом трансформації забудови для

створення комфортного середовища. Т.Шандабура перемогла у номінації «Раціональне вирішення генплану».

Студенти приймали участь у Міжнародному воркшопі (спільна творча робота студентів різних міст) з розвитку Парку культури ім. Б.Хмельницького у Львові 03.08.2015 – 09.08.2015. Результати роботи прийнято до розгляду по впровадженню. Ця ж група студентів прийняла участь у міжнародному конкурсі з урбаністики – Архітектурне бієннале у Кракові (жовтень 2015).

Групи студентів кафедри, об'єднуючись в команди зі студентами-конструкторами та іншими кафедрами регулярно здобувають вищі призові місця на престижному Національному архітектурному студентському конкурсі «Steelfreedom»:

2015 рік: студенти отримали спеціальний приз від компанії "Метінвест" і 3 місце.

2016 рік: студенти отримали 1 місце у категорії "Торговельний центр".

2018 рік: студенти отримали 1 місце у категорії "Реконструкція комплексу будівель під офісний центр".

Під керівництвом проф. О.С.Слепцова, доцентів Н.Ю.Меженної, Т.В.Русевич, О.В.Щербакова, С.В.Сьомки студенти кафедри на запрошення Славутицької міської ради Київської області розробили проектні пропозиції у межах конкурсу до «Знаку-символу на честь реалізації МЕМОРАНДУМУ про взаєморозуміння між Урядом України і Урядами країн «Великої сімки» та Комісією Європейського Співтовариства щодо закриття Чорнобильської АЕС» та до «Пам'ятного знаку Героям, які віддали своє життя за свободу, гідність, незалежність єдиної України у Загальноміському центрі» у травні 2016. Проекти було відзначено та прийнято до розгляду для подальшого використання у м. Славутич.

Під керівництвом проф. О.С.Слепцова студенти кафедри на запрошення Кременецько-Почаївського ДІАЗ приймають участь у реконструкції забудови та благоустрої території історичного центру м. Кременець під час дипломного проектування (дипломники А.Коваль, О.Оберемок, А.Свириденко) (2016).

Також для міста Кременець під керівництвом проф. О.С.Слепцова та доц.Н.Г.Семироз студенти 3 курсу розробили передпроектні пропозиції по реконструкції Кременецького краєзнавчого музею під час курсового проектування.

Викладачі кафедри прийняли участь у міжнародному конкурсі Лейпцизька премія інтегрованого розвитку в Україні. Презентовано 2 проекти: Проект "ЗАМОК": Зональний Ансамбль Міста Охоронний Комплекс – автори: О.С.Слепцов, О.А.Пламеницька, Т.М.Ладан, С.О.Ніканоров, О.В.Пивоваренко. Проект "КОМПАС": Культурно-Освітній Мистецький Протоансамбль Столиці – автори: О.С.Слепцов, Т.М.Ладан (2016).

Під керівництвом проф. О.С.Слепцова та доц. С.О.Ніканорова студенти кафедри на запрошення адміністрації м.Чернігів виконали проектні пропозиції по формуванню "Меморіалу Захисників України" і отримали на конкурсі 1 і 2 місця.

У 2017 р. за пропозицією адміністрації м.Чернівці під керівництвом проф. О.С.Слепцова, проф. Ю.І.Серьогіна, доц. С.В.Сьомки та доц.С.О.Ніканорова, студенти 5 курсу кафедри виконували проекти за конкурсом: "Концепція генплану парку "Жовтневий" в м.Чернівці" та "Комплексний благоустрій площі Соборної в м.Чернівці".

Також для міста Чернівці розроблялись конкурсні проекти із залученням студентів:

– Проект школи по вул. Ганса Гросса, 8 у м. Чернівці, авторський колектив: О.С.Слепцов, В.А.Богданов, А.Карбан, студент 4 курсу Л. Скоромна – 1 і 2 премії;

– Проект школи по вул. Ганса Гросса, 8 у м. Чернівці, авторський колектив: О.С.Слепцов, Ю.І.Серьогін, С.О.Ніканоров, студент 4 курсу Ю.Дідусенко – 3 премія;

– Проект дитячого дошкільного закладу на бульв. Буковинського віче, 9в м.Чернівці, авторський колектив: О.С.Слепцов, В.А.Богданов, А.Карбан, студент 4 курсу А.Поліщук – 1 і 2 премії.

На кафедрі організовано співробітництво з науково-проектним архітектурним бюро ЛЩЕНЗіАРХ, де викладачі кафедри систематично проходять підвищення кваліфікації, а студенти проходять учбову практику, приймаючи участь у реальному проектуванні. Також найбільш досвідчені співробітники бюро викладають на кафедрі спецкурси та керують курсовим і дипломним проектуванням.

Впроваджується методика комплексної реконструкції історичного середовища із залученням студентів: проведення обмірної практики, проектної практики та дипломного проектування, виконуючи реальні завдання всередині таких визначних територій:

– Державний історико-культурний заповідник в м. Дубно (2013–2019 рр.);

– Історичний центр м. Кременець (2015 – 2018 рр.);

– Палац Потоцьких у м. Івано-Франківськ (2017 р.);

– Державний заповідник «Софія Київська» (2010 – 2019 рр.) та ін.

Було організовано колективом кафедри на архітектурному факультеті масштабні заходи вшанування пам'яті видатних викладачів кафедри:

– 2012 – видання та презентація книги спогадів про творчий спадок В.І.Єжова: А.В. Кащенко, О.С. Слепцов, П.П. Безродный и др. "Слово о Мастере" [1].

– У лютому 2017 на честь 90-річчя від дня народження К.Г.Демури з презентацією книги, присвяченої її життєвому шляху: О.С.Слепцов, М.К.Кумейко. "Клара Демура: Архітектор-педагог" [2].

-
- 21 листопада 2019 відбулась презентація книги, присвяченої творчій спадщині В.В. Чепелика – "Віктор Чепелик: Архітектор-Дослідник-Педагог" [16].
 - У березні 2017 на честь 90-річчя від дня народження професора В.В.Чепелика.
 - У листопаді 2017 на честь 90-річчя від дня народження професора В.І.Єжова.

Викладачі кафедри приймають активну участь в телепередачах:

З 2016 – Цикли передач на основі творчості та методик проф.О.С.Слепцова "Грані часу" та "Архітектурні камертони". Знято 12 випусків, які доступні до перегляду, робота продовжується.

2011 - 2016 – Цикл передач "Київські історії" (10 передач, канали СІТІ, Київ) за участі проф. О.С.Слепцова, проф. М.М.Дьоміна, проф. О.В.Кашенка, проф. З.В.Мойсеєнко-Чепелик, проф. Ю.В.Івашко.

2012 – До циклу передач "Таємний код зламано" серії "Будинок", "Піраміда" та двосерійний фільм "Легенди будинку вдови, що плаче" за участю проф.Ю.В.Івашко.

2014 – Цикл передач "Київ містичний" за участі проф. Ю.В.Івашко.

Виставки творчих робіт.

Постійна творча діяльність, представлення творів та їх обговорення – це власний приклад студентам світоглядного розвитку, форма комунікації та самовираження, традиційна для архітекторів. Практика у різних видах мистецтв наповнює архітектурну діяльність та викладання асоціативністю, образністю, чуттєвістю. Тоді у проектах бетон і метал стають художніми матеріалами. Цей зв'язок мистецтва з архітектурою демонструють викладачі студентам на власному прикладі, заохочують самих студентів до участі у виставках власної творчості. Згадаємо приклади цієї художньої активності.

Керівник кафедри, професор О.С.Слепцов, практикує синтез мистецтв різних видів: живопис і графіка, музичні твори як композитор і виконавець власних пісень, гобелени авторської техніки та впроваджує ці образи у архітектурне проектування. Його персональні виставки демонструють цей синтез: звучить музика, величезні архітектурно-пейзажні гобелени візуально поєднуються з проектами сакральних будівель, і все організовується у просторі особливих інтер'єрів, часто пам'яток архітектури.

Доцент А.Л.Вишинський, майстер архітектурного акварельного пейзажу, представляв, зокрема, серію персональних виставок живопису: до суто природних краєвидів додавались міські ракурси і натюрморти.

Доцент О.Я.Костенко, який створював олійними та акриловими фарбами надзвичайно колористичний живопис у авторській манері, представив у 2015 році, як виявилось, свою останню персональну виставку у інтер'єрі київського кафе "Апельсин" на проспекті Науки, 11а.

Професор Г.В.Шевцова презентувала низку персональних виставок різноманітного жанру в Україні та в Японії.

Загальна кількість проведених викладачами виставок власних художніх робіт, архітектурних проектів, фоторобіт з 2010 по 2019 суттєва: 42 виставки в Україні та інших країнах.

Виставки творчих робіт викладачів кафедри
професор Олег Семенович Слєпцов
м. Южне. Южненська міська художня галерея. 2010.
М. Хуст. Хустська міська картинна галерея. 2010.
М. Ужгород. Закарпатський музей народної архітектури та побуту. 2010.
М. Мукачево. Виставкова зала замку "Паланок". 2011.
М. Сімферополь. Будинок художника. 2012.
М. Київ. "Джерела гармонії". Виставковий зал "Хлібня" Національного заповіднику "Софія Київська". 2013.
М. Чернівці. "Джерела гармонії". Палац "Юність Буковини". 2013.
м. Львів. "Джерела гармонії". Палац мистецтв. 2013.
м. Рівне. "Джерела гармонії". Зал Спілки художників України. 2013.
м. Дубно. "Джерела гармонії". Держ. історико-культ. заповідник. 2013, 2015.
м. Київ. Всеукраїнський арт-фестиваль "Територія душі" у Національному музеї ім.Т.Г.Шевченка. 2014.
м. Почаїв. "Джерела гармонії". Почаївський історико-художній музей. 2015.
м. Оксфорд, Великобританія. Виставка гобеленів. Vaults & Garden Café in Oxford. «Architectural Landmarks of Oxford». 2015.
м. Кременець. Кременецький краєзнавчий музей. 2015.
м. Пекін. КНР. Виставка гобеленів. 2016.
м. Харбін. КНР. Виставка гобеленів. 2016.
м. Харків. "Архітектурний пейзаж". Галерея "Мистецтво Слобожанщини". 2016.
м. Краків, Польща. Виставка гобеленів в галереї «Штука Батко». 2016.
м. Київ. 45-та ювілейна виставка авторських гобеленів "Києве, мій..." у Великій лаврській дзвіниці Києво-Печерської лаври. 2017.
м. Київ. "Художні мелодії Олега Слєпцова". 1 та 2 яруси Великої лаврської дзвіниці Києво-Печерської лаври. 2018.
м. Анкара. Турція. Виставка гобеленів. 2019
доцент Андрій Леонардович Вишинський
м. Київ. Національна спілка архітекторів України. 2011.
м. Київ. Архітектурний факультет КНУБА. 2011, 2015.
м. Київ. Художня галерея "Салон-багет". 2016.

доцент Олександр Яковлевич Костенко
м. Київ. Інтер'єр кафе "Апельсин" на просп. Науки, 11а. 2015.
професор Галина Вікторівна Шевцова
м. Кіото, Японія. Виставка фоторобіт «Київ – Кіото: міста-побратими». 2011.
м. Токіо, Японія. Виставка фоторобіт «Україна – країна див». 2011.
м. Токіо, Японія. Виставка фоторобіт «Дерев'яна архітектура очима закоханого в неї». Буддійський університет. 2011.
м. Київ. Виставка каліграфії та живопису в Українсько-японському центрі НТУ КПП. 2014.

Міжнародні контакти

Кафедра відчуває тенденції розвитку системи освіти в світі в цілому і намагається активно співпрацювати з іноземними вищими навчальними закладами. Так, з ініціативи завідувача кафедри О.С. Слєпцова було започатковано контакти кафедри з Харбінським політехнічним університетом (Китай), де були прочитані лекції, посилюються контакти викладачів кафедри з Краківською Політехнікою ім. Т. Косцюшки, впроваджується практика запрошення іноземних опонентів для захисту дисертацій аспірантів. Викладачі кафедри приймають активну участь в підготовці іноземних науковців, а їх вихованці отримують престижні гранти: так, протягом 2017-2018 років захистили кандидатські дисертації Лі Шуан (Китай) та Захеді Шахаб (Іран) (науковий керівник доктор архітектури, професор Ю.В. Івашко). Лі Шуан отримала грант від Міністерства освіти Китаю як одна з небагатьох кращих китайських аспірантів, які навчалися поза межами Китаю, а науковий керівник отримав подяку від Міністерства освіти Китаю. Постійно співпрацює з установами Японії доктор архітектури, професор Г.В. Шевцова. Впроваджено практику нострифікації докторського ступеню викладачів кафедри за кордоном: в 2018 році Ю.В. Івашко отримала нострифікацію докторського ступеню в Польщі, в Краківській Політехніці ім.Т.Косцюшки.

Висновки та перспективи діяльності кафедри

Різні напрямки діяльності було перебудовано за останні роки у відповідь на новітні потреби. Наведені результати по цих напрямках свідчать про ефективність обраної стратегії. Серед впроваджень завідувача О.С.Слєпцова: методика навчання у формі лекцій-екскурсій на прикладах авторської архітектурної діяльності викладачів, залучення студентів та викладачів до реальних досліджень та проектних пропозицій по реконструкції архітектурно-історичних ансамблів і центрів старовинних міст, засновано серію видань "Наукові дослідження кафедри Основ архітектури та архітектурного проектування Київського національного університету будівництва і архітектури", розпочато випуск збірника наукових праць «Архітектурний вісник КНУБА».

Цілеспрямований паралельний розвиток наведених складових діяльності кафедри, що було впроваджено завідувачем О.С.Слепцовим, забезпечив протягом 2010 – 2019 років комплексний позитивний ефект. Також зміцнюється авторитет кафедри як наукової школи.

В майбутньому у керівника кафедри багато ідей та сподівань. Планується продовжувати активне залучення студентів під керівництвом викладачів кафедри до виконання реальних проектів та конкурсного проектування, як складової, що забезпечує потужний ефект як у навчанні студентів, так і у розвитку фахових можливостей викладачів.

Відповідно до постійного поглиблення підготовки за оновленою спеціалізацією "Архітектура будівель і споруд: Реконструкція та реставрація архітектурних об'єктів, сакральна архітектура" та у зв'язку з введенням нової спеціалізації "Архітектура будівель і споруд: Інноваційна архітектура", планується створення на базі кафедри філії наукового відділу Державного заповідника "Софія Київська". Тоді, крім виконання студентами обмірно-проектних практик у заповіднику, що відбувається вже кілька років, науковці "Софії Київської" будуть проводити на кафедрі спеціальні заняття з реставраційних робіт та проектування сакральних об'єктів.

І, незважаючи на складнощі сьогодення і для освіти, і для архітектури, і для науки, закипіла з новою силою діяльність на кафедрі. Цей час, крім викликів, відкриває нові можливості тим, хто здатен до розвитку та адаптації до об'єктивних змін.

55 років виповнюється у 2019 р. від дати формування окремої кафедри у 1964 році, хоча традиції навчання були закладені раніше великими Майстрами та Вчителями. Відзначаємо зараз цей ювілей, продовжуючи і розвиваючи діяльність кафедри Основ архітектури та архітектурного проектування в майбутнє.

Література

1. Слово о Мастере / Редкол.: А.В.Кащенко, О.С.Слепцов, П.П.Безродный и др.; Киев.нац. ун-т строительства и архитектуры; кафедра Основ архит. и архит. проектирования. – К.: День Печати, 2012. – 116 с. – (Серия "Научные исследования кафедры Основ архитектуры и архитектурного проектирования").
2. Клара Демура: Архитектор-педагог / О.С.Слепцов, М.К.Кумейко; Киев.нац. ун-т строительства и архитектуры; кафедра Основ архит. и архит. проектирования; Научно-проектн. архит. бюро ЛИЦЕНЗИАРХ. – К., 2016. – 200 с. – (Серия "Научные исследования кафедры Основ архитектуры и архитектурного проектирования").

3. Архітектурний вісник КНУБА: Наук.-вироб. збірник / Відповід. ред.: П.М.Куліков. – К.: КНУБА, – Вип.1-18 – URL: <https://sites.google.com/site/arhviknuba/home> ISBN 978-617-7185-03-0
4. Слепцов О.С. Архітектура сучасної школи: Гімназія новітніх біотехнологій./ Українська академія архітектури, Київський нац. ун-т буд-ва і архіт., Науково-проектне архіт. бюро ЛІЦЕНЗіАРХ. – К.: А+С, 2011. – 124 с.
5. Слепцов О.С. Архитектура православного храма: От замысла к воплощению/ Украинская академия архитектуры, КНУБА, Научно-проектное архит. бюро ЛІЦЕНЗіАРХ. –К.: А+С, 2012.–552 с.
6. Слепцов О.С. Архітектурне проектування і реконструкція православних храмів: Підручник для ВНЗ / Українська академія архітектури, КНУБА, Науково-проектне архіт. бюро ЛІЦЕНЗіАРХ. – К.: А+С, 2014. – 272 с.
7. Слепцов О.С. Реконструкція громадських будівель і комплексів: Підручник для ВНЗ / Українська академія архітектури, КНУБА, Науково-проектне архіт. бюро ЛІЦЕНЗіАРХ. – К.: А+С, 2018. – 272 с.
8. Сучасні проблеми архітектури та містобудування: Науково-технічний збірник. Вип.8: Архітектурна школа КІБІ-КНУБА. До 70-річчя діяльності / Редкол.: М.М.Дьомін, В.І.Єжов та ін. – К.: КНУБА, 2000. – 316 с.
9. О.С. Слепцов, О.О. Горбик, Т.М. Ладан, Кумейко М.К. Історія, сьогодення та перспективи кафедри Основ архітектури і архітектурного проектування // Архітектурний вісник КНУБА. Київ, 2015. Вип. 5. С. 3-25.
10. О.В.Кашенко, О.С. Слепцов, Кумейко М.К. Історія архітектурного факультету Київського національного університету будівництва та архітектури // Архітектурний вісник КНУБА. Київ, 2015. Вип. 6. С. 95-110.
11. Яковенко М.К. Подготовка архитекторов Киевским национальным университетом строительства и архитектуры // Colloquium-journal. Warszawa, 2017. №7. С. – 4-7.
12. Sleptsov O., Yakovenko M. Role of the Department of Architecture Fundamentals and Architectural Design of Kyiv National University of Construction and Architecture in Shaping the Kyiv Architectural School. // Technical Transactions. Cracow, 2019, Vol. 5. P. 33–40.
- 13.Заремба С.З., Молостов В.А., Панибудьласка. Киевский ордена Трудового Красного Знамени инженерно-строительный институт: Исторический очерк / КИСИ; Редкол. А.М. Тугай и др. - К.: Будивельник, 1991. - 104с.
- 14.Историческая справка о Киевском инженерно-строительном институте Министерства высшего и среднего специального образования УССР. 1966. - 13 с. [Машинопись].
- 15.Віктор Іванович Соченко: Ілюстрований бібліографічний покажчик: архітектура, охорона пам'яток, дизайн, живопис, графіка / В.І. Соченко, Т.М.Кірдо, М.М.Дьомін, О.В.Кашенко. – Одеса: Астропринт, 2018. – 317 с. – (Серія "Видатні вчені КНУБА).
16. Віктор Чепелик: Архітектор-Дослідник-Педагог / Під ред. О.С.Слепцова, О.С.Слепцов, Т.І.Антощук. КНУБА, Кафедра Основ архітектури та архітектурного проектування, НПАБ ЛІЦЕНЗіАРХ. – К., 2019. – 360 с.

Abstract. This article explores historical development and organizational and methodical system of activities of the Department of architecture fundamentals and architectural design of KNUCA under the guidance of professor O. Sleptsov. In article was revealed effective interaction of the main components of the activity: learning environment, invitation of experienced specialists, cooperation with relevant organizations, participation in real projects and contests, publishing activity, individual scientific, practical and artistic development of teachers. The article summarizes the importance of the department in the structure of the architectural faculty of the KNUCA and the results of the renewed complex activity that head of chair Professor O.Sleptsov has consistently introduced during nine years. These methodical conclusions can be useful in planning the activities of various organizational departments of architectural education and science.

Problem statement: it became necessary to generalize and describe the organizational and methodological achievements of the department during 55 years of continuous development and creative experiments in the training of students-architects.

Objective of the article: identification of the most effective methodological implementations in the training of students-architects at the Department of architecture fundamentals and architectural design of KNUCA from 1964 to the present days.

There is described the history of the department's formation since 1964 in the general process of development of the Faculty of architecture in KNUCA. There are summarized achievements and contributions of the department heads to the architectural training during this time. The head of the department professor O. Sleptsov introduced the following innovations: the specializations have been expanded, and now two of them are: "Architecture of buildings and structures: Reconstruction and restoration of architectural objects, sacral architecture" and "Architecture of buildings and structures: Innovative architecture"; formed a large library of the department staff publications – scientific and methodological monographs and manuals; was implemented the method of complex reconstruction of the historical environment with the involvement of students: measuring practice, project practice and diploma projects, performing real tasks within the following territories: State historical and cultural conservation area in Dubno; the historical center of Kremenets, the National Conservation Area "Sophya of Kyiv" and others. The specialized training in general reconstruction and restoration has particular importance throughout the country, with particular emphasis on sacral architecture since it was first developed and implemented in Ukraine.

Key words: architectural design, architectural education, methods of architectural education, sacred architecture, reconstruction, restoration.

Завідуючі кафедрою Архітектурного проектування до поділу в 1964 році

					
Валеріян Микитович Риков (1874-1942рр.)	Олександр Матвійович Вербицький (1875-1958 рр.)	Петро Григорович Юрченко (1900-1972 рр.)	Яків Аронович Штейнберг (1896-1982рр.)	Микола Павлович Северов (1887-1957 рр.)	Микола Олександрович Гусев (1916-1987рр.)
1930-1931	1932-1933	1933-1949	1949-1950, 1952-1956	1950-1951	1957-1975

Завідуючі кафедри Основ архітектури та архітектурного проектування після поділу в 1964 р.

					
Олег Олександрович Свешніков (1918-1985рр.)	в.о. зав.каф. Володимир Андрійович Дзугаєв (1914-?.)	Віктор Володимирович Савченко (1928-2003рр.)	в.о. зав.каф. Леонід Анатолійович Добровольський (1938-?)	Валентин Іванович Єжов (1927-2010рр.)	Олег Семенович Слєщов (Нар. 1958р.)
1964-1969	вересень - жовтень 1969р.	1969-1986	1986-1987	1987-2010	з 2010р.

1964р. Інтер'єру, меблів та обладнання будинків	1972р. Основ архітектури	1990р. Основ архітектури та архітектурного проектування
--	-----------------------------	--

Співробітники кафедри Основ архітектури
та архітектурного проектування. 2018 р.